

Witte donderdag

Sederavond

6 april 2023

Voorgangers: Jolly van der Velden en Tamme Wiegersma

Inleiding

(Kaddesj, of Kaddisj, Kaddiesj ofwel Kasdesj is een van de belangrijkste gebeden van het jodendom, naast het Sjema en het Sjemonee esree.)

Het Joodse Paasfeest is het grote historische feest van het Joodse volk. Men herdenkt de uittocht uit Egypte.

De Haggada is de gids, de vertelling die uitlegt op welke manier je op de eerste en tweede avond van Pesach dit feest moet vieren. (Haggada betekent : volgorde van vertellen, ook de volgorde waarin het verhaal van Pesach staat beschreven. De Haggada is in heel veel talen vertaald.)

Als wij hieraan denken weten ook wij hoe we aan het Paasfeest betekenis kunnen geven: we waren slaaf, onvrij en we worden gered, we zijn vrij! Dwars door de (Rode) zee weer op onze benen gezet. De naam van deze dienst is de "Seder". We vieren de Sedermaaltijd.

Seder betekent volgorde, een Sedermaaltijd is een maaltijd in een vooraf bepaalde volgorde. De uitleg voor de Sedermaaltijd staat in Haggada beschreven.

Dit (Seder-)feest biedt ons de mogelijkheid om opnieuw na te denken over vrijheid, grondbeginsel van onze emancipatie. Door deze betekenis is dit feest in de loop der eeuwen weinig veranderd. In onze hedendaagse tijd ontdekken we bijna dagelijks nieuwe vormen van slavernij en wordt het uittochtverhaal - met daarin de verlossing, de redding- meer dan alleen maar een oud volksverhaal. Het verhaal krijgt als het ware nu een actuele toepassing, maar ook uitzicht, hoop op een betere toekomst. Dat vieren wij nu.

Centraal staat de vraag: waarom is deze avond anders dan alle andere avonden?

Sederavond

Op sederavond, de avond voor Pesach, gedenkt het Joodse volk de wonderbaarlijke gebeurtenissen waarbij God hen verlostte uit de slavernij in Egypte en leidde naar vrijheid.

Elk jaar wordt op deze avond een speciale maaltijd gehouden, die seder wordt genoemd. Seder betekent 'orde'. Er is een voorgeschreven volgorde bij de maaltijd met gebed, eten en drinken. De ingrediënten die als symbool bij de maaltijd worden gebruikt verlevendigen het verhaal.

Een van de voornaamste voorwerpen op de tafel is de sederschotel, een grote schaal gevuld met voedingsmiddelen die te maken hebben met de exodus. Daar ligt op:

Een lamsbotje dat herinnert aan het sterven van de eerstgeborenen in Egypte met uitzondering van de kinderen in een huis waar in opdracht van God lamsbloed op de deurposten was gesmeerd. De Joodse kinderen werden door goddelijke bescherming gespaard. Zo'n lamsbotje wordt ook 'gedenkbeen' genoemd. Wij hebben gekozen voor dit lammetje als symbool.

Een ei als symbool van nieuw leven.

Bittere kruiden als symbool van de bitterheid van slavernij

Karpas, dat is selderij of peterselie, dat symbool staat voor de lente.

Charoset, een zoete pasta van appels, noten en wijn dat herinnert aan de specie die gebruikt werd om bakstenen te maken in Egypte.

Wijn waarvan iedereen vier glazen krijgt.

De beker van Elia staat klaar in afwachting van de komst van de profeet.

Drie matzes , ongezuurd brood. Door de grote haast waarmee het Joodse volk moest vertrekken met Mozes, was er geen tijd om het brood te laten rijzen, er kon dus geen gist gebruikt worden.

Afsluiting

Als iedereen is weggegaan en de tafel is afgeruimd, blijft Jezus alleen achter. Hij is alleen met zijn naderende dood. Het is leeg en donker. De avond wordt koud.

En wij gaan naar huis zonder zegen, zonder groet, maar wel met vragen ter overdenking:

- Wanneer heb ik iemands voeten gewassen, wanneer heb ik me klein gemaakt voor een ander?
- Wanneer heb ik iemand verraden, verloochend of in de kou laten staan?
- Welk brood heb ik te breken en te delen?